

MONITORING IN DE PEINDER MIEDEN

Resultaten 2020

Inhoudsopgave

A	Inleiding	2
B	Samenvatting	2
C	Beknopte beschrijving van de onderdelen binnen de monitoring (1 t/m 6: niet opgenomen in 2020)	
7	Schade singels	3
8	Verruiging/verbossing	3
	(9 & 10: niet opgenomen in 2020)	
D	Beknopte beschrijving van de resultaten van het veldwerk in 2020 (1 t/m 6: niet opgenomen in 2020)	
7	Schade singels	4
8	Verruiging/verbossing	4
	(9 & 10: niet opgenomen in 2020)	

Bijlagen

(1a t/m 6b	niet opgenomen in 2020)	
7a	kaart schade singels	
7b	tabel schade singels	
8a	kaart verruiging/verbossing	
8b	tabel verruiging/verbossing	
9	foto's proefvlakken verruiging/verbossing	
(10	niet opgenomen in 2020)	

A. Inleiding

In het voorjaar van 2019 heeft de Gemeente Smallingerland aan Landschapsbeheer Friesland de opdracht verleend om monitoring van elzen- c.q. houtsingels en vegetatie uit te voeren, in het gebied De Peinder Mieden, in de periode van 2019 tot en met 2023. De monitoring bestaat uit verschillende onderdelen. Een aantal wordt door Landschapsbeheer Friesland uitgevoerd, de andere (met betrekking tot vegetatie in graslanden en natuurwateren), door Buro Elodea.

In de rapportage van de monitoring, c.q. het veldwerk van 2019, is een nummering aangebracht van de verschillende onderdelen binnen de monitoring. Niet alle onderdelen worden jaarlijks uitgevoerd (in het veld geïnventariseerd en gerapporteerd), maar de nummering zoals die in 2019 voor alle onderdelen aangebracht is, wordt gehandhaafd. Deze is als volgt:

1. Elzen- c.q. houtsingels
2. Solitaire bomen
3. Drinkpoelen
4. Hakhoutbosjes
5. Vegetatie in singels
6. Breedte in singels
7. Schade singels
8. Verruiging/verbossing
9. Vegetatie-opnamen
10. Soortkartering

In dit document worden de resultaten weergegeven van het veldwerk dat in 2020 uitgevoerd is, voor wat betreft de onderdelen 'schade singels' en 'verruiging/verbossing'.

Hierna volgt in eerste instantie, in deel B, een samenvatting van de resultaten van het veldwerk in 2020. Daarna worden in deel C op beknopte wijze de onderdelen binnen de monitoring (uitgevoerd in 2020) beschreven. De resultaten van het veldwerk dat in 2020 uitgevoerd is, worden gepresenteerd in de bijlagen, op kaarten en in tabellen. Een beknopte beschrijving van de resultaten vindt plaats in deel D.

B. Samenvatting

Schade singels

Bij 16 van de 25 transecten is schade door vee waargenomen. Bij de meeste transecten was er schade over 1-10% van de lengte. Bij 4 transecten was er schade over 20-30% van de lengte. Het ging hierbij om lichte, matige of zware schade, in respectievelijk 3, 6 en 7 transecten.

Verruiging/verbossing

In alle 25 proefvlakken zijn één of meerdere 'verruigingsplanten' waargenomen. De mate van voorkomen van de betreffende planten in de proefvlakken was in alle gevallen beperkt, met een oppervlakte van 1-10% van het proefvlak.

In drie proefvlakken werd verbossing waargenomen, in de vorm van opslag van zwarte els en ratelpopulier. De mate van verbossing was beperkt, met een oppervlakte van 1-10% van het proefvlak. De hoogte van de opslag verschilde in de drie betreffende proefvlakken en bedroeg 0-50 cm, 50-100 cm of 100-200 cm.

C. Beknorte beschrijving van de onderdelen binnen de monitoring

In 2020 zijn alleen de onderdelen 'schade singels' en 'verruiging/verbossing' in het veld geïnventreiseerd. De methode voor deze beide onderdelen worden hieronder beknort beschreven.

7. Schade singels

Om inzicht te krijgen in eventuele schade, veroorzaakt door het vee dat in de Peinder Mieden weidt, wordt de eventuele schade in singels opgenomen in 25 transecten, gelegen verspreid in het gebied.

Voor ieder transect worden de volgende paramters opgenomen:

- Hoeveelheid schade (inschatting van de hoeveelheid schade in het transect, opgenomen in klassen van 10%)
- Soort schade (het soort schade dat aanwezig is, opgenomen in de volgende klassen:
 - o Geen schade
 - o Lichte schade (beperkt tot overhangende twijgen)
 - o Matige schade (uitgebreidere schade aan overhangende twijgen en/of zwaardere takken en/of lichte betreding van het element)
 - o Zware schade (zware beschadiging van bomen/struiken, bv. door vegen/schillen/vraat aan stammen (bast), zware betreding)
- Opmerkingen

De 25 transecten zijn als lijnen op kaart aangeduid. De schade aan singels wordt in alle jaren geïnventreiseerd.

8. Verruiging/verbossing

Om een beeld te krijgen van eventuele toekomstige verruiging en/of verbossing, van de graslandpercelen tussen de singels, wordt hier in 25 proefvlakken naar gekeken. Per proefvlak worden de volgende parameters opgenomen:

- Pitrus (inschatting van de hoeveelheid pitrus, in klassen van 10%)
- Distel (idem)
- Ridderzuring (idem)
- Jacobskruiskruid (idem)
- Brandnetel (idem)
- Andere soort(en) (eventuele andere verruiging-soorten)
- Houtige opslag hoeveelheid (idem)
- Houtige opslag soorten (de soorten waaruit de houtige opslag bestaat (bomen/struiken/braam))
- Houtige opslag hoogte (de hoogte van de aanwezige houtige opslag, in de klassen n.v.t., 0-50 cm, 50-100 cm, 100-200 cm, >200 cm.)
- Opmerkingen

De 25 proefvlakken zijn als vlakken op kaart aangeduid. De verruiging/verbossing wordt in alle jaren geïnventreiseerd.

D. Beknopte beschrijving van de resultaten van het veldwerk in 2020

Hieronder wordt een beknopte beschrijving gegeven van de resultaten van het veldwerk in 2020, voor de onderdelen 'schade singels' en 'verruiging/verbossing'. De als lijnen ingetekende transecten (voor schade singels) en proefvlakken (voor 'verruiging/verbossing'), worden weergegeven op de kaarten in de a-bijlagen. De in het veld per transect/proefvlak opgenomen waarden zijn verwerkt in tabellen, die weergegeven worden in b-bijlagen.

7. Schade singels

De kaart in bijlage 7a toont de ligging van de transecten waarin gekeken is of er door vee schade aan de singels aangebracht is. De transecten zijn genummerd (wit cijfer) en deze nummers staan ook in de eerste kolom van de tabel in bijlage 7a. Op de kaart worden de transecten weergegeven in een kleur die voor een bepaalde hoeveelheid schade in de singel (over de lengte van het transect) staat. De inventarisatie van de schade aan singels door vee in het veld, heeft in 2020 plaatsgevonden op 30 september.

Bij 16 van de 25 transecten is een bepaalde hoeveelheid (1-10% of 20-30%) schade aan de singels waargenomen, verdeeld over alle drie soorten schade (licht tot zwaar). Bij de overige 9 transecten is geen schade aan de singels waargenomen.

De indeling in de hoeveelheid schade is als volgt:

- geen schade 9 transecten
- schade over 1-10% 12 transecten
- schade over 20-30% 4 transecten

De indeling in de soort schade is als volgt:

- geen schade 9 transecten
- lichte schade 3 transecten
- matige schade 6 transecten
- zware schade 7 transecten

In de opmerkingen in de tabel in bijlage 7b wordt de (soort) schade nader aangeduid.

8. Verruiging/verbossing

De kaart in bijlage 8a toont de ligging van de proefvlakken waarin gekeken is naar verruiging en verbossing. De proefvlakken zijn genummerd (wit cijfer) en deze nummers staan ook in de eerste kolom van de tabel in bijlage 8a. De inventarisatie van de verruiging/verbossing in het veld, heeft in 2020 plaatsgevonden op 20 juni.

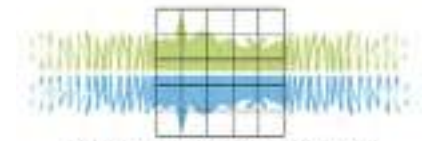
In alle 25 proefvlakken is/zijn een of meerdere 'verruigingssoorten' (pitrus, distel (akker-/speerdistel), ridderzuring, Jacobskruiskruid en (grote) brandnetel) waargenomen. De hoeveelheid van deze soorten, aanwezig in de proefvlakken, is in alle gevallen beperkt, met een bedekking van 1-10%.

In 3 van de 25 proefvlakken zijn houtige gewassen waargenomen. In proefvlak 5 gaat het om 1-10% opslag van zwarte els, met een hoogte van 50-100 cm. In proefvlak 15 gaat het om 1-10% opslag van ratelpopulier, met een zeer beperkte hoogte van 0-50 cm. In proefvlak 16 gaat het om wat oudere

opslag van zwarte els, met een bedekking van 1-10%. De hoogte van de opslag in dit proefvlak bedraagt 100-200 cm.

Van de proefvlakken waarin de verruiging/verbossing geïnteriseerd werd, zijn één of enkele foto's gemaakt. Deze foto's worden weergegeven in bijlage 9.

MONITORING PEINDER MIEDEN
Resultaten 2020
Bijlage 7a: kaart schade singels

Landschapsbeheer Friesland

0 37,5 75 150 225 300
Meters

Basiskaart: luchtfoto voorjaar 2019

Legenda

- geen schade
- 1-10% schade
- 20-30% schade
- - - Peinder Mieden

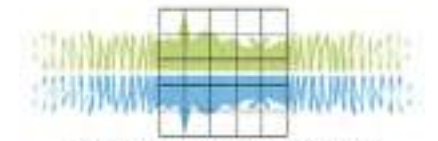
Bijlage 7b: tabel schade singels - 2020

singelnummer schade	hoeveelheid schade	soort schade	opmerkingen
1	1-10%	licht	Enkele plek lichte schade, takken
2	20-30%	zwaar	Aantal plekken met betreding en schuren, lichte vraat en kapotte tak.
3	20-30%	matig	Enkele tak kapot, lichte vraat takken/betreding.
4	geen	geen	
5	20-30%	zwaar	Verspreid, m.n. noord, betreding, schuren, takken vraat en kapotte tak.
6	geen	geen	(Noord wordt minder door hoge waterstand. Holpijp in sloot.)
7	1-10%	zwaar	Bij dam zuid iets schade.
8	1-10%	matig	Noord, raster hier kapot, lichte betreding
9	1-10%	zwaar	1 plek, bij veedoorgang, betreding en schuren
10	geen	geen	
11	1-10%	matig	Enkele plek betreding, schuren
12	geen	geen	
13	1-10%	matig	Iets betreding bij dam zuid
14	1-10%	matig	Paar plekken lichte betreding, zeer lichte beschadiging (bv stamvoet eiken)
15	geen	geen	
16	geen	geen	
17	1-10%	licht	Iets vraat takken vlier, iets vegen en vraat bast stammetjes, bij middendam, maar bastvraat is vraag of het vd koeien is of van ree.
18	1-10%	zwaar	Eik zuid stamvoet licht beschadigd en iets vraat bast op 1 plek. Zeer beperkt dus.
19	1-10%	licht	Iets vegen en vraat takken
20	geen	geen	
21	geen	geen	
22	1-10%	zwaar	Paar kapotte takken, lichte betreding en vegen
23	1-10%	zwaar	Paar plekken vraat/schade, kapotte takken, vegen, iets betreding en paar veedoorgangen, iets bastvraat.
24	20-30%	matig	Op paar plekken takken kapot/afgebroken door vee, lichte betreding/veedoorgang, schuren (m.n. thv rpo oostzijde).
25	geen	geen	(1 veedoorgang)

MONITORING PEINDER MIEDEN

Resultaten 2020

Bijlage 8a: kaart verruiging verbossing

Landschapsbeheer Friesland

0 37,5 75 150 225 300 Meters

Basiskaart: luchtfoto voorjaar 2019

Legenda

- proefvlakken verruiging verbossing
- Peinder Mieden

Bijlage 8b: tabel verruiging verbossing - 2020

nummer proefvlak	bedekking pitrus	bedekking distel	bedekking ridderzuring	bedekking Jacobskruid	bedekking brandnetel	bedekking houtige gewassen	soorten houtige gewassen	hoogte houtige gewassen	bedekking andere soort(en)	andere soort(en)	opmerkingen
1	geen	geen	1-10%	geen	1-10%	geen	Geen	n.v.t.	geen	Geen	Iets ridderzuring en brandnetel. Canadapopulier weg.
2	1-10%	1-10%	1-10%	geen	1-10%	geen	Geen	n.v.t.	geen	Geen	Brandnetel rand west en aantal plekken in perceel. Akkerdistel rand oost. Ridderzuring iets verspreid.
3	geen	geen	1-10%	geen	geen	geen	Geen	n.v.t.	geen	Geen	Verspr iets ridderzuring. Plot is verkleind door aanplant bosplantsoen noord. Opgenomen tot aan raster. Biggekruid en streepzaad en diverse bijen.
4	1-10%	geen	geen	geen	geen	geen	Geen	n.v.t.	geen	Geen	Pitrus sporadisch. Ridderzuring niet gezien.
5	1-10%	1-10%	geen	geen	geen	1-10%	Zwarte els	50-100cm	geen	Geen	Iets akkerdistel zuid tegen raster erf. Geen speerdistel, wel prachtige groeiplaats kale jonker. West iets opslag els in perceel.
6	1-10%	geen	geen	geen	geen	geen	Geen	n.v.t.	geen	Geen	Iets meer pitrus dan biezenknoppen. Geen ridderzuring en brandnetel. Vegetatie kort.
7	geen	geen	1-10%	1-10%	geen	geen	Geen	n.v.t.	geen	Geen	Ridderzuring verspreid enkele. Jacobskruid sporadisch.
8	1-10%	geen	1-10%	geen	1-10%	geen	Geen	n.v.t.	geen	Geen	Ridderzuring brandnetel west langs singel. In perceel enkele krulzuring. Sporadisch pitrus.
9	geen	1-10%	1-10%	geen	1-10%	geen	Geen	n.v.t.	geen	Geen	Ridderzuring brandnetel en iets akkerdistel langs singel west. Verspreid wat ridderzuring in perceel maar weinig.
10	1-10%	1-10%	1-10%	geen	geen	geen	Geen	n.v.t.	geen	Geen	2 plekken akkerdistel. Verspreid wat ridderzuring. Pitrus (en biezenknoppen) langs greppel, mn west. Brandnetel en jacobskr niet gezien.
11	geen	geen	geen	geen	1-10%	geen	Geen	n.v.t.	geen	Geen	Iets brandnetel randen zuid en west. Witbol ea.
12	1-10%	geen	1-10%	1-10%	geen	geen	Geen	n.v.t.	geen	Geen	Iets pitrus en ridderzuur. Sporadisch jacobskruiskr en 1 melkdistel gezien.
13	geen	geen	1-10%	1-10%	1-10%	geen	Geen	n.v.t.	geen	Geen	Ridderzuur westrand en verspreid. Brandnetel uiterst westrand. Jacobskrkr sporadisch.
14	1-10%	geen	1-10%	geen	geen	geen	Geen	n.v.t.	geen	Geen	Pitrus en biezenknoppen langs greppels. Ridderzuring verspreid iets.
15	geen	geen	1-10%	1-10%	1-10%	1-10%	Ratelpopulier	0-50cm	geen	Geen	Brandnetel iets rand west. Ridderz verspreid enkele. Jacobskrkr sporadisch. Pitrus niet gezien.
16	1-10%	1-10%	1-10%	1-10%	1-10%	1-10%	Zwarte els	100-200cm	geen	Geen	Akkerdistel vanuit westrand en iets in perceel. Opslag els west greppel en minder elders greppel. Pitrus in/langs greppels. Brnet iets oost en west direct langs singels. Verspr ridderz en jacobskrkr.
17	geen	1-10%	1-10%	geen	1-10%	geen	Geen	n.v.t.	geen	Geen	Grote brandnetel iets perceelrand oost. Akkerdistel 6x4 m1 centraal in perceel. Ridderzuring m.n. Noordwest.
18	1-10%	1-10%	1-10%	1-10%	1-10%	geen	Geen	n.v.t.	geen	Geen	Iets distel en jacobskrkr noord. Iets brandnetel centraal langs greppel. Enkele rzuring. Mix van grassen.
19	1-10%	1-10%	geen	1-10%	1-10%	geen	Geen	n.v.t.	geen	Geen	Brandnetel in randen oost en west. Iets akkerdistel en enkele jacobskrkr in perceel. Oost ook iets pitrus in rand, idem biezenknoppen.
20	geen	geen	1-10%	1-10%	1-10%	geen	Geen	n.v.t.	geen	Geen	Iets brandnetel in randen en enkele op perceel. Enkele ridderzuring. Wat meer jacobskruiskruid centraal noord.
21	geen	geen	1-10%	geen	geen	geen	Geen	n.v.t.	geen	Geen	Verspreid enkele ridderzuring. Variatie/kleur in grassen. Verspreid enkele kruiden (bbloem, biggekr, w klaver).
22	geen	1-10%	geen	1-10%	1-10%	geen	Geen	n.v.t.	geen	Geen	Distel en brandnetel in uiterste oostrand. Verspreid enkele jacobskrkr.
23	geen	1-10%	1-10%	1-10%	1-10%	geen	Geen	n.v.t.	geen	Geen	Enkele jacobskrkr en ridderzuring. Uiterste randen oost en west iets grote brandnetel. West ook 1 akkerdistel. Meest raai gras ea grassen, verspreid pol witbol.
24	1-10%	geen	1-10%	1-10%	geen	geen	Geen	n.v.t.	geen	Geen	Enkele pitrus, ridderzuring en jacobskruiskruid, verspreid. Hier en daar witbol en gewoon reukgras!
25	geen	geen	1-10%	1-10%	geen	geen	Geen	n.v.t.	geen	Geen	Enkele jacobskruiskruid en ridderzuring. Veel raai, maar laag en open. Hier en daar witbol, boterbloem.

Bijlage 9: foto's proefvlakken verruiging verbossing

2020juni20_verruigingverbossing_plotnummer01_a

2020juni20_verruigingverbossing_plotnummer02_a

2020juni20_verruigingverbossing_plotnummer03_a

2020juni20_verruigingverbossing_plotnummer04_a

2020juni20_verruigingverbossing_plotnummer05_a

2020juni20_verruigingverbossing_plotnummer06_a

2020juni20_verruigingverbossing_plotnummer07_a

2020juni20_verruigingverbossing_plotnummer08_a

2020juni20_verruigingverbossing_plotnummer09_a

2020juni20_verruigingverbossing_plotnummer10_a

2020juni20_verruigingverbossing_plotnummer10_b

2020juni20_verruigingverbossing_plotnummer11_a

2020juni20_verruigingverbossing_plotnummer12_a

2020juni20_verruigingverbossing_plotnummer13_a

2020juni20_verruigingverbossing_plotnummer14_a

2020juni20_verruigingverbossing_plotnummer15_a

2020juni20_verruigingverbossing_plotnummer16_a

2020juni20_verruigingverbossing_plotnummer17_a

2020juni20_verruigingverbossing_plotnummer18_a

2020juni20_verruigingverbossing_plotnummer18_b

2020juni20_verruigingverbossing_plotnummer19_a

2020juni20_verruigingverbossing_plotnummer19_b

2020juni20_verruigingverbossing_plotnummer19_c

2020juni20_verruigingverbossing_plotnummer20_a

2020juni20_verruigingverbossing_plotnummer20_b

2020juni20_verruigingverbossing_plotnummer21_a

2020juni20_verruigingverbossing_plotnummer22_a

2020juni20_verruigingverbossing_plotnummer22_b

2020juni20_verruigingverbossing_plotnummer23_a

2020juni20_verruigingverbossing_plotnummer23_b

2020juni20_verruigingverbossing_plotnummer23_c

2020juni20_verruigingverbossing_plotnummer24_a

2020juni20_verruigingverbossing_plotnummer25_a

2020juni20_verruigingverbossing_plotnummer25_b